

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені І.І. МЕЧНИКОВА
Кафедра французької філології

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Перший проректор

Майя НІКОЛАЄВА

09 _____ 2022 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**Франкомовний лінгвістичний текст:
структурний та лексико-стилістичний аспекти**

Рівень вищої освіти: Перший (бакалаврський)

Галузь знань: 03 Гуманітарні науки

Спеціальність: 035 Філологія

Спеціалізація: 035.055 Романські мови та літератури (переклад включно),
перша – французька

Освітньо-професійна програма: Романські мови та літератури (переклад
включно), перша – французька

ОНУ
2022

Робоча програма навчальної дисципліни «Франкомовний лінгвістичний текст: структурний та лексико-стилістичний аспекти». – Одеса: ОНУ, 2022. – 12 с.

Розробник:

Марінашвілі М.Д., к. філол. н., доцент, зав. кафедри французької філології

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри французької філології

Протокол № 1 від “ 31 ” 08 2022 р.

Завідувач кафедри

(підпис)

Мальвіна МАРІНАШВІЛІ

Погоджено із гарантом ОПП Романські мови та літератури (переклад включно), перша – французька

(підпис)

Мальвіна МАРІНАШВІЛІ

Схвалено навчально-методичною комісією (НМК) факультету романо-германської філології

Протокол № 2 від “ 1 ” вересня 2022 р.

Голова НМК

(підпис)

Тетяна ТЕЛЕЦЬКА

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри французької філології

Протокол № ___ від “ ___ ” _____ 20__ р.

Завідувач кафедри

(підпис)

(Ім'я ПРИЗВИЩЕ)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри французької філології

Протокол № ___ від “ ___ ” _____ 20__ р.

Завідувач кафедри

(підпис)

(Ім'я ПРИЗВИЩЕ)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		<i>Очна форма навчання</i>	<i>Заочна форма навчання*</i>
Загальна кількість: кредитів – 3 годин – 90 змістових модулів – 2	Галузь знань 03 Гуманітарні науки Спеціальність 035 Філологія Спеціалізація: 035.055 Романські мови та літератури (переклад включно), перша – французька Рівень вищої освіти: Перший (бакалаврський)	Вибіркова	
		<i>Рік підготовки:</i>	
		4-й	
		<i>Семестр</i>	
		8-й	
		<i>Лекції</i>	
		20 год.	
		<i>Практичні, семінарські</i>	
		16 год.	
		<i>Самостійна робота</i>	
		54 год.	
		Форма підсумкового контролю: <i>Залік</i>	

*Не передбачено

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни – сформувати знання здобувачів вищої освіти з мовно-стилістичних особливостей французькомовного наукового лінгвістичного дискурсу.

Досягнення цієї мети здійснюється завдяки вирішенню низки **завдань**:

- ознайомити здобувачів вищої освіти з основними характеристиками наукового стилю;
- ознайомити зі структурно-композиційною організацією французькомовного наукового тексту з лінгвістичної проблематики;
- збагатити лексичний запас здобувачів вищої освіти термінологією з різних галузей лінгвістики;
- ознайомити зі специфікою використання граматичних форм, мовленнєвих кліше, стилістичних засобів наукового лінгвістичного тексту.

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів таких **компетентностей**:

Інтегральної:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі філології (лінгвістики, літературознавства, перекладознавства) та методики навчання іноземних мов та зарубіжної літератури у процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій та методів філологічної й педагогічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальних (ЗК):

ЗК09. Здатність спілкуватися іноземними мовами.

ЗК10. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

Спеціальних (СК)

СК2. Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні.

СК08. Здатність вільно і усвідомлено оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.

СК9. Усвідомлення засад і технологій створення текстів різних жанрів і стилів державною та іноземною (іноземними) мовами.

СК10. Здатність здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний (залежно від обраної спеціалізації) аналіз текстів різних стилів і жанрів.

Програмні результати навчання (ПР). У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен:

ПР 11. Знати принципи, технології і прийоми створення усних і письмових текстів різних жанрів і стилів французькою, англійською та українською мовами.

ПР 12. Аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють.

ПР 17. Збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати факти мови й мовлення й використовувати їх для розв'язання складних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен

знати:

- загальні особливості наукового стилю;
- структурно-композиційні характеристики наукового лінгвістичного тексту;
- лексичні, граматичні та графічні засоби творення когезії лінгвістичного тексту;
- засоби вираження суб'єктивної модальності лінгвістичного тексту;

вміти:

- вільно, впевнено і правильно користуватися науковою французькою мовою в галузі лінгвістики;
- розуміти інтегрований зміст і деталі наукових текстів з лінгвістичної та перекладознавчої проблематики;
- виокремлювати мовні засоби, що забезпечують семантичну ізоопію та когерентність тексту, сприяють реалізації комунікативної інтенції автора;
- розпізнавати й аналізувати прагматичну функцію стилістичних засобів лінгвістичного тексту.

3. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Caractéristiques générales du style scientifique

Тема 1. La notion du style langagier. Le style scientifique: définition. Les règles et les codes particuliers du texte scientifique aux niveaux du contenu et de la forme.

Тема 2. Les traits fondamentaux du style scientifique: clarté, précision, objectivité, caractère logique, abstrait et général. Les sous-styles et les genres du discours scientifique.

Тема 3. Les caractéristiques linguistiques générales. Les particularités syntaxiques (types de phrases prédominants). Les particularités morphologiques (la tendance à la dépersonnalisation et à la distanciation de l'auteur par rapport à ses propos; la perspective atemporelle). Le lexique: la terminologie linguistique.

Змістовий модуль 2. Particularités linguistiques et stylistiques du discours scientifique linguistique

Тема 4. La structure du texte scientifique: titre, introduction, corps, conclusion. La cohésion au niveau de sens (du contenu). Le thème essentiel et les sous-thèmes.

Тема 5. La notion de l'isotopie sémantique. Les moyens linguistiques assurant l'isotopie sémantique du texte scientifique: répétition lexicale, synonymes, antonymes, périphrases.

Тема 6. La cohésion au niveau de composition (la forme). Les moyens lexicaux assurant la cohésion (conjonctions, adverbes, mots déictiques, prépositions)

Тема 7. La cohésion au niveau de composition (la forme). Les moyens de cohésion grammaticaux (pronoms, tournures impersonnelles, système temporel, modes, constructions passives, mise en relief)

Тема 8. Les moyens graphiques de la cohésion (tables, schémas, figures, parenthèses, guillemets, différents types de caractères: gras, italique)

Тема 9. La subjectivité dans les écrits scientifiques linguistiques. La présence de l'auteur dans un texte linguistique. La notion de positionnement de l'auteur

Тема 10. Les procédés stylistiques dans un texte linguistique. Les épithètes. Les comparaisons. Les métaphores. Les métonymies.

4. Структура навчальної дисципліни

Назва змістових модулів і тем	Кількість годин							
	Очна форма				Заочна форма			
	Усього	у тому числі			Усього	у тому числі		
		л	п	ср		л	п	ср
1	2	3	4	5	6	7	8	9
<u>Змістовий модуль 1</u> Caractéristiques générales du style scientifique								
Тема 1. La notion du style langagier. Le style scientifique	7	2	1	4				
Тема 2. Les traits fondamentaux du style scientifique	7	2	1	4				
Тема 3. Les caractéristiques linguistiques générales du style scientifique	8	2	2	4				
Разом за змістовим модулем 1	22	6	4	12				
<u>Змістовий модуль 2</u> Particularités linguistiques et stylistiques du discours scientifique linguistique								
Тема 4. La structure du texte scientifique. La cohésion au niveau de sens	8	2	2	4				
Тема 5. La notion de l'isotopie sémantique. Les moyens linguistiques assurant l'isotopie sémantique du texte	10	2	2	6				
Тема 6. La cohésion au niveau de composition. Les moyens lexicaux	10	2	2	6				
Тема 7. La cohésion au niveau de composition. Les moyens de cohésion grammaticaux	10	1	1	8				
Тема 8. Les moyens graphiques de la cohésion	10	1	1	8				
Тема 9. La subjectivité dans les écrits scientifiques linguistiques	8	2	2	4				
Тема 10. Les procédés stylistiques dans un texte linguistique	12	4	2	6				
Разом за змістовим модулем 2	68	14	12	42				
Усього годин	90	20	16	54				

5. Теми семінарських занять

Семінарські заняття не передбачені.

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
	Усне опитування за темами і перевірка виконаних завдань самостійної роботи:	
1	La notion du style langagier. Le style scientifique : définition. Les traits fondamentaux du style scientifique. (Теми 1, 2)	2
2	Les caractéristiques linguistiques générales du style scientifique (Тема 3)	2
3	La structure du texte scientifique. La cohésion au niveau de sens (Тема 4)	2
4	La notion de l'isotopie sémantique. Les moyens linguistiques assurant l'isotopie sémantique du texte (Тема 5)	2
5	La cohésion au niveau de composition. Les moyens lexicaux (Тема 6)	2
6	La cohésion au niveau de composition. Les moyens de cohésion grammaticaux Les moyens graphiques de la cohésion (Теми 7, 8)	2
7	La subjectivité dans les écrits scientifiques linguistiques (Тема 9)	2
8	Les procédés stylistiques dans un texte linguistique (Тема 10)	2
	Разом	16

7. Теми лабораторних занять

Лабораторні заняття не перебрані.

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми/види завдань	Кількість годин
1	Підготовка до практичних занять: усні повідомлення за темами (Теми 1, 2, 3).	12
2	Підготувати усне повідомлення за темою «Структура наукового тексту». Проаналізувати зміст тексту: A. Martinet. <i>Éléments de linguistique générale</i> , p. 6-11 - La linguistique, le langage et la langue (Тема 4)	4
3	Підготувати усне повідомлення за темою. Виокремити з тексту Au. Sauvageot. <i>L'autonomie des mots</i> мовні засоби семантичної ізопації (Тема 5)	6
4	Підготувати усне повідомлення за темою. Виокремити з тексту L. Tesnière. <i>Théorie de la translation</i> лексичні засоби когезії, скласти словник термінів тексту з визначеннями (Тема 6)	6
5	Підготувати усне повідомлення за темами. Виокремити з текстів G. Mounin. <i>Clés pour la sémantique</i> (La langue et la réalité non linguistique), D. Labbé. <i>Les métaphores du général de Gaulle</i> та Au. Sauvageot. <i>Synonymie et différenciation</i> граматичні та графічні засоби когезії (Теми 7, 8)	16
6	Підготувати усне повідомлення за темою. Виокремити з тексту Au. Sauvageot. <i>Synonymie et différenciation</i> мовні засоби прояву суб'єктивної (авторської) модальності (Тема 9)	4

7	Підготувати усне повідомлення за темою. Виокремити з тексту І. Oseki-Dépré. Théories et pratiques de la traduction littéraire (Introduction) експресивні мовні засоби (Тема 10)	6
	Разом	54

9. Методи навчання

Словесні: лекція, пояснення, дискусія, обговорення проблемних питань

Наочні: ілюстрування мовних фактів і явищ

Практичні: навчально-дослідницька робота (аналіз лінгвістичних особливостей наукового тексту)

10. Форми контролю і методи оцінювання

Поточний контроль: оцінювання усних відповідей під час практичних занять, оцінювання завдань, що виносяться на самостійну роботу

Підсумковий контроль: залік.

Критерії та шкала оцінювання

За системою ОНУ імені І.І.Мечникова	Оцінка ECTS	За національною шкалою	Визначення
90–100	A	зараховано	Здобувач вищої освіти повно та ґрунтовно засвоїв всі теми робочої програми з навчальної дисципліни, вміє вільно та самостійно викласти зміст всіх питань програми навчальної дисципліни, розуміє її значення для своєї професійної підготовки, повністю виконав усі завдання з кожної теми поточного контролю.
85–89	B		Здобувач вищої освіти недостатньо повно та ґрунтовно засвоїв окремі теми робочої програми навчальної дисципліни. Вміє самостійно викласти зміст основних питань програми навчальної дисципліни, виконав завдання з кожної теми поточного контролю в цілому.
75–84	C		Здобувач вищої освіти недостатньо повно та ґрунтовно засвоїв деякі теми робочої програми, не вміє самостійно викласти зміст деяких питань програми навчальної дисципліни. Окремі завдання з кожної теми поточного контролю виконав не в повному обсязі.
70–74	D		Здобувач вищої освіти засвоїв лише окремі теми робочої програми. Не вміє вільно і самостійно викласти зміст основних питань навчальної дисципліни, не виконав окремі завдання поточного контролю з кожної теми
60–69	E		Здобувач вищої освіти засвоїв лише окремі теми робочої програми. Не вміє достатньо самостійно викласти зміст більшості питань програми навчальної дисципліни. Виконав лише окремі завдання з кожної теми поточного контролю в цілому.

35–59	FX	не зараховано з можливістю повторного складання	Здобувач вищої освіти не засвоїв більшості тем робочої програми, не вміє викласти зміст більшості основних питань з навчальної дисципліни. Не виконав більшості завдань з кожної теми, поточного контролю.
0–34	F	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	Здобувач вищої освіти не засвоїв програму навчальної дисципліни, не вміє викласти зміст жодної теми навчальної дисципліни, не виконав завдань поточного контролю.

11. Питання для поточного контролю

1. La notion du style langagier.
2. La communication scientifique.
3. Le style scientifique: définition.
4. Les règles et les codes particuliers du texte scientifique au niveau du contenu.
5. Les règles et les codes particuliers du texte scientifique au niveau de la forme.
6. Les traits fondamentaux du style scientifique: clarté, précision.
7. Les traits fondamentaux du style scientifique: objectivité, caractère logique, abstrait et général
8. Les sous-styles et les genres du discours scientifique.
9. Les caractéristiques linguistiques générales du discours scientifique.
10. Les particularités syntaxiques (types de phrases prédominants).
11. Les particularités morphologique: la dépersonnalisation et la distanciation de l'auteur.
12. Les particularités morphologique: la perspective atemporelle.
13. Le lexique : la terminologie linguistique.
14. La structure du texte scientifique.
15. La cohésion au niveau du sens (du contenu).
16. Le thème essentiel et les sous-thèmes.
17. La notion de l'isotopie sémantique.
18. Les moyens linguistiques assurant l'isotopie sémantique du texte scientifique : répétition lexicale, synonymes, antonymes, périphrases.
19. La cohésion au niveau de la composition (la forme).
20. Les moyens lexicaux assurant la cohésion.
21. Les moyens de cohésion grammaticaux
22. Les moyens graphiques de la cohésion
23. La subjectivité dans les écrits scientifiques linguistiques.
24. La présence de l'auteur dans un texte linguistique.
25. La notion de positionnement de l'auteur.
26. Les procédés stylistiques dans un texte linguistique et l'expressivité.
27. Les épithètes dans un texte linguistique.
28. Les comparaisons dans un texte linguistique.
29. Les métaphores dans un texte linguistique.
30. Les métonymies dans un texte linguistique.

12. Розподіл балів, які отримують студенти

У ході поточного контролю здобувач вищої освіти може отримати максимальну оцінку (100 балів) за кожну тему змістового модуля. Загальна оцінка з навчальної дисципліни – це середнє арифметичне суми балів за поточний контроль. Здобувач вищої освіти одержує підсумкову оцінку, якщо за результатами поточного контролю він набрав за кожну тему 60 і більше балів.

Якщо за результатами поточного контролю здобувач вищої освіти набрав менше 60 балів, або якщо він набрав 60 і більше балів, проте хоче поліпшити свій підсумковий результат, він повинен виконати залікове завдання (див. Перелік питань для поточного контролю) і з урахуванням його результатів одержати відповідну кількість залікових балів із дисципліни.

Поточний контроль										Загальна оцінка
Змістовий модуль № 1			Змістовий модуль № 2							
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	
100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для заліку
90 – 100	A	зараховано
85-89	B	
75-84	C	
70-74	D	
60-69	E	
35-59	FX	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. Навчально-методичне забезпечення

Робоча програма навчальної дисципліни.

Силабус.

14. Рекомендована література

Основна

1. Марінашвілі М.Д. Французькомовний науковий лінгвістичний текст (Lire un texte scientifique linguistique en français): навч. посібник. Одеса: "Одеський національний університет імені І.І.Мечникова", 2020. 188 с.
2. Станіслав О. В. Stylistique française. Cours théorique et pratique: навч. посібник. Луцьк : РВВ "Вежа" Волин. нац. ун-ту імені Лесі Українки, 2010. 130 с.

Додаткова

1. Алексеев А. Я. Нариси з контрастивної стилістики французької мови (*Essai de stylistique contrastive*). Вінниця : Нова кн., 2010. 451 с.
2. Голик С. В. Науковий дискурс: основні напрями дослідження. *Сучасні дослідження з іноземної філології*. 2016. Вип. 14. С. 45-49. - URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Sdzif_2016_14_9
3. Чайковська Є. Ю. Поняття "емотивність" та "експресивність" у мові науки. *Лінгвістика XXI століття: нові дослідження і перспективи*. Київ: Логос, 2012. С. 279-287. URL: <http://dspace.nbuv.gov.ua/handle/123456789/43720>
4. Шепітько С. В. Науковий віа академічний дискурс: питання типології. *Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна*. Сер.: Романо-германська філологія. Методика викладання іноземних мов. 2014. № 1102, вип. 77. С. 76-80.
5. Ciapuscio G. E. Textes et discours scientifiques. *Manuel des langues de spécialité / Werner Forner/Britta Thörle* (ed.). Berlin/Boston: De Gruyter, 2016. P. 121-146.
6. Ferhat S. Le discours scientifique et la manipulation de la langue, de la subjectivité au discours objectif. *Texte de spécialité, texte scientifique à l'université: Actes du Colloque*. Plzen, 2017. P. 5-12. URL : <https://dspace5.zcu.cz/bitstream/11025/26570/1/Ferhat.pdf>
7. Molinié G. *Eléments de stylistique française*. Paris : PUF, 2011. 224 p.
8. Tutin A., Grossmann F., Falaise A., Kraif O. Autour du project SCIENTEXT : Étude des marques linguistiques du positionnement de l'auteur dans les écrits scientifiques. *Texte et Corpus*. 2013. n° 4. P. 333-349. URL : <https://hal.science/hal-01073698/document>

15. Електронні інформаційні ресурси